

تیجی وشو پنجابی کانفرنس دا دوجا دن
پنجابی بھاشا آتے و اتاورن دے مددے چھائے رہے

وشو پنجابی کانفرنس دے دوجے دن سویر دے سیشن دوران بولدے ہوئے گلیر کور، شام دے سیشن وچ پیپر پڑھدے ہوئے ڈاکٹر نردوش کور، پنڈال وچ بیٹھے ساہت پریمی آتے پُستک-پردرشنی دیکھدے لوک-تصویراں : آرقہ اینقہ سنگھ جالندھر، ۱۶ فروری (بلیئر سنگھ واسی)- پنجابی قوم دے سبیاچار نوں گورو نانک دے فلسفے توں اوڈ کر کے نہیں دیکھیا جا سکدا۔ گورو نانک دا فلسفہ اس دھرتی دے سبیاچارک وکاس دا نچوڑ ہے۔ گورو نانک نے پہلی وار ہندوستانی سہیتا دیاں نہ صرف کمزوریاں دی نشانیدیہی کیتی سگوں اوناں دے حل وی دتے۔ ایہہ وچار دیش بھگت یادگار حال وچ چل رہی تیجی وشو پنجابی کانفرنس دے دوجے دن دے پہلے سیشن وچ ڈاکٹر درشن سنگھ نے سماگم دی پردھانگی کردیاں ہویاں پرگٹ کیتے۔ اس سیشن وچ پنجابی بولی تے سبیاچار دے مثلے پنجابی قوم دے پرسنگ وچ وچارے گئے۔ انگلینڈ توں آئی بی بی گلیر کور، ڈاکٹر کرنیل سنگھ تھند، ڈاکٹر سگھ پال سنگھ تھند، ڈاکٹر بلدیو سنگھ دھالیوال آتے ڈاکٹر ستیش ورما نے اس سیشن وچ اپنے پرچے پڑھے آتے ایہناں مثلیاں تے وچار پرگٹ کیتے۔ آرنج وچ ڈاکٹر جسپال سنگھ نے گلہ دی کاروائی بارے سنکھپ جاگکاری دتی۔

ساوتھ ایشیا رسرچ انسٹیٹیوٹ ولوں تیار کیتے گئے کھوج پتر لوکاں دا بھاشا دا ادھیکار آتے اس مثلے دے کجھ پہلو آں دی جھک، جھڑا بی بی گلیر کور نے پڑھیا، وچ ایہہ گل بڑے زور نعل کہی گئی کہ غلام لوکاں جاں راجنیتک طور تے دبائیاں ہویاں قوماں دی زبان کدی ترقی نہیں کر سکدی۔ پرچے وچ

پنجابی بولی دے مثله نوں سنبودھن کردیاں ہویاں ایہہ پروان کیتا گیا کہ 'ایہہ پنجابیاں دے جین-تھین دے حق دا مسئلہ ہے۔ ایہہ اوناں دے بنیادی حق دا مسئلہ ہے۔' ڈاکٹر کرنیل سنگھ تھند اپنے پرچے 'پنجابی جھاشا آتے سھیاچار دے مثله : پنجابی قوم دے حوالے نعل' وچ اس سٹے تے پہنچے کہ پنجابی جھاشا آتے سھیاچار نعل جڑے مثله اوس سمیں ہی شروع ہو گئے سن، جدوں انگریزاں نے پنجاب نوں ہتھیا کے اپنے قبضے وچ کر لیا سی۔ ڈاکٹر سکھ پال سنگھ تھند نے اپنے کھوج بھرپور پرچے 'پنجابی قوم دی اُساری : ورثے آتے ورتمان دے رُو-ب-رُو' وچ سنساریکرن دے اس دور اندر گواچ رہے پنجابی ورثے، پللیت ہو رہے پنجابی قوم دے قدرتی سومیاں آتے پنجابی بولی دی ہو رہی دُردشا بارے چنتا پرگٹ کردیاں ایہہ تے کڈھیا کہ 'جھڑیاں قوماں آپنی دھرتی نعل اک سُر ہندیاں ہن، اوہ ہی باہرے حملیاں نوں جھیلن دے سمرتھ ہندیاں ہن۔ پنجاب آتے پنجابی بندے دا بھوکھ پنجابی قوم دی اُساری دے رستیوں تے ہی سُرکھیت ہونا ہے۔'

'۲۱ ویں صدی دوران پنجابی قوم دی اُساری وچ پنجابی برتانت دی بھومکا' پرچے نوں پیش کردیاں ڈاکٹر بلدیو سنگھ دھالیوال نے ایہہ سٹہ کڈھیا کہ 'بھوگولک دوریاں آتے دھرم جھاشا-پہی سھیاچارک پریرکاں آد دے وکھویاں دے باوجود پنجابیت دی تند پنجابی لوکاں نوں اک-دوجے نعل سنپرک ودھاؤن لئی پریردی ہے۔ نو-بستیوادی چھیٹاں نعل آپنی ہوند آتے ہستی دے مٹ جان دا توکھلا اس نوں اجے اوس قدر نہیں ویاپ رہا جس قدر پرواسی آتے پاکستانی پنجاباں دے پرسنگ وچ ویکھن نوں ملدا ہے۔' اپنے اس کھن دی پُشٹی اوناں نے پنجابی کہانیاں وچوں برتانتک حوالے دے کے کیتی۔ اپنے بھت ہی گنجیر آتے سنکھپ پرچے پر پرجھاوشالی جھاشن وچ ڈاکٹر ستیش ورمانے 'پردرشنی کلاواں وچ پنجابی سروکاراں' دی گل کردیاں ٹیپہ ویکھ سنیا آتے تھیبیٹر دے پرسنگ وچ پنجابی سھیاچار نوں درپیش سنکٹ بارے اپنے وچار پرگٹ کیتے۔ اوناں نے ایہناں تناں سادھناں راہیں پنجابی قوم دے امیر ورثے آتے سھیاچار نوں رچناتیک ڈھنگ نعل پرگٹاؤن تے زور دتا۔ سیشن دے اوہ پل بھت ہی جذباتی ہو گئے جدوں انگلینڈ توں پہلی وار پنجاب

آئی پھیرو ملک نے بولن توں پہلاں اکھاں بھر لئیاں اتے دسیا کہ میں آج
 آپھی زندگی وچ پہلی واری پنجابی 'چ بول رہی ہاں۔ میری پیدائش کینیا دی ہے
 اتے میں ۴۲ سال انگلینڈ رہی ہاں۔ اوناں نے ۱۹۴۷ دے گھلوگھارے دی ۶۰ویں
 یاد وچ کھیڈے جا رہے ناک 'عمران لنگھیاں پٹیاں بھار' بارے وی جاگاری
 دتی۔ ڈاکٹر عیش عیش جوہل نے اپنے کجھ تجربے سانجھے کیتے اتے درڑھتا
 نعل کیہا کہ پنجابی بولی کدے نہیں مر سکدی، نہ ہی کدے پنجابی قوم ختم ہو
 سکدی ہے۔ اوناں نے آپھی ساری گل نوں دو گلاں وچ سمیٹدیاں ہویاں کیہا
 کہ آپھی زبان توں کتر اوٹا غلامی دی نشانی ہے اتے ہور ناں زبانوں سکھنا
 سیانپ ہے۔ اوناں نے ایہہ وی دسیا کہ پنجابی کتاباں کیوں نہیں وکدیاں کیونکہ
 ایہناں وچ اوکھے بھارے سنسکرت دے شبد ورتے ہندے ہن، جنہاں دی پاٹھکاں
 نعل کوئی مانسک سانجھ نہیں ہندی۔

بہت سارے ہور ودواناں نے وی اپنے وچار پرگٹ کیتے اتے کافی دلچسپ سوال-جواب
 وی ہوئے۔ سچ توں اہم سوال ڈاکٹر عیش ایل وردی ایڈووکیٹ دا سی، جنہاں
 نے ایہہ پچھیا کہ پنجابی قوم وچ دلتاں دا کی سہان ہووے گا اتے اوہ
 پنجابی قوم دا حصہ کیویں بن سکے، جنہاں نوں ہن تک وی سماجی برابری
 دا رتبہ نہیں دتا گیا۔ کانفرنس دے تیجے سیشن دی پردھانگی ڈاکٹر روتقی
 رام نے کیتی، جس وچ سچ توں پہلا پرچہ ڈاکٹر نردوش کور نے پڑھیا۔
 پنجابی زبان روزگار دی بھاشا کیویں بنے، مثلے بارے بولدیاں اوناں سپیشٹ کیتا
 کہ اصل وچ پنجابی بولی دے وکاس لئی

جھڑی یوجنا بندھی دی ضرورت سی، اوہ بالکل نہ کیتی گئی جس کرے پنجابی بولی روزگار
 دی بھاشا نہیں بن سکی۔ ڈاکٹر نرمل سنگھ نے پنجاب دے پلینت ہو چکے و اتارن
 بارے گل کردیاں دسیا کہ کیویں کینسر، ڈائٹینز، گردیاں دے فیل ہون اتے
 ایلرجی ورگیاں بیماریاں، جنہاں دا ۶۰ویاں وچ کدی کسے نے ناں وی نہیں سی
 سنیا، آج عام پھیلیاں ہوئیاں ہن۔ اوناں نے چتاوئی دندیاں ہویاں کیہا
 کہ جے پنجاب دا و اتارن نہ بچیا تاں پنجابی قوم دی اُساری کیویں ہووگی۔
 اوناں دی اس گل دی پُشٹی کردیاں مزدور آگو رام سنگھ نے اس گل تے

زور دِتا کہ اس گل دی بڑی لوڑ ہے کہ اس وکاس ماڈل نوں بڑی چھیتی
 بدلکے قدرت نعل اک سُر کیتا جاوے تے اس بارے اوناں نے سارے ساہتکاراں
 اتے ودواناں نوں اک زوردار مہم چلاؤن دا سدا دِتا۔ ڈاکٹر نرمل سنگھ
 دے وچاراں نعل سہمتی پرگٹ کردیاں ڈاکٹر ستندر سنگھ نور نے واتاوارن دی
 شدھتا نوں سبھ توں ضروری مدعا دسیا۔ ڈاکٹر گردیو سنگھ چندی نے وشویکرن
 اتے پنجابی قوم دیاں ذاتی، سماجی، آرٹھک سہسیاواں بارے بولدیاں کیتاں کہ آج
 دیش دی آرٹھکتا نوں کُراہے پایا جا رہا ہے، دیش دی صنعت نوں تباہ کیتا
 جا رہا ہے، دیش دا کھیتی کھیت پرہلاں ہی سنکٹ وچ ہے۔ اوناں کیتاں کہ بھارتی
 راج نوں کیندریواد نوں گھٹ کرے صوبیاں نوں ودھ ادھیکار دینے چاہیدے ہن،
 لوکاں وچلا آمدن پاڑا گھٹاؤنا چاہیدا ہے اتے نیاں پرئالی تینر کیتی جانی چاہیدی
 ہے۔ انیکاں ودواناں وٹوں سوال کرن اتے اوناں دے جواب دتے جان توں بعد
 ڈاکٹر روٹقی رام نے اپنے پردھانگی بھاشن وچ سموہ بلاریاں اتے سروتیاں دا
 دھنواد کردیاں اس گل تے زور دِتا کہ پنجابی قوم دی اُساری دے نعل-نعل
 ہی ذاتی اتے جماعتی مثلیاں نوں حل کیتا جا سکیکا اتے تاں ہی سنساریکرن
 دے اس دور اندر پنجابی قوم اپنا سر اُچا کرے جیون دے یوگ ہووگی۔ آج
 حاضرین سروتیاں اتے وچار-وٹاندرے وچ بھاگ لین والیاں شخصیتاں وچ پروفیسر
 ہرکشن سنگھ مہتمہ، ابھے سنگھ، جگندر سنگھ راہی، امین ملک، منظور ازاہ، شریف
 رام، گوپال سنگھ بٹسر، درشن دھیر، کانا سنگھ، جوگندر سنگھ راہی، وریام سنگھ
 سندھو، موتا سنگھ سرانے، ڈاکٹر عیش اینقہ سیوک، اُلفت باجوہ، جگیر سنگھ کابلوں،
 پیارا سنگھ بھوگل، سنجیون، جسبیر سنگھ شیریں، اجمیر سنگھ اولکھ، ماسٹر گلدیپ سنگھ،
 ڈاکٹر لکھوندر سنگھ جوہل، ڈاکٹر اُمندر سنگھ جوہل، جنک راج سنگھ، پریم گورکھی،
 گیان سنگھ بل، پرکاش سنگھ جمو، ڈاکٹر پریم سنگھ، رانی ملک، ڈیقا آرقہ دھون
 آد دے نال زکریوگ ہن۔ پُستک پردرشنی اتے جرنیل سنگھ دے چترال دی پردرشنی
 وی کھچ دا کارن بن رہے ہن۔ رات نوں پنجابی یونیورسٹی پٹیالہ دے تھینیٹر
 وچاگ دے ویدیارتھیاں وٹوں نائک 'مٹی رُدن کرے' پیش کیتا گیا۔

